

čprav je skeptična do osebe M. Zemana kot predsednika takšne koalicijske vlade (Mlynář, Lobkowicz). Vprašljivo je, kakšna bi bila, v primeru oblikovanja levosredinske vlade, usoda tetrakoalicije. Tako KDU kot tudi US se trenutno počutita dovolj močni in ne razmišljata o hitri združitvi. Obe majhni desni stranki - ODA in DU - pa nista zagovornici politične povezave z Zemanom.

Sklep

Strankarski sistem na Češkem je v zadnjem letu preživel turbulentno fazo, ki je v končnem rezultatu vodila do njegove poenostavitve od ekstremnega k omejenemu pluralizmu (Sartori 1976). Senatne volitve novembra 1998 so pokazale, da so se oblikovali trije glavni politični poli - socialdemokratski, konservativno-liberalni in liberalno-sredinski⁴⁹. Takšna delitev bi lahko ustrezala celo strankarskemu sistemu, ki ga je J. Blondel označil kot sistem dva in pol (Blondel 1972, 103). Vendar moramo pri tem upoštevati trdoživo Komunistično stranko, ki ji že skoraj deset let napovedujejo propad, stranka pa se je kljub temu na zadnjih parlamentarnih in senatnih volitvah okrepila. Zato bi strankarski sistem, ki se je izoblikoval na Češkem, bolj upravičeno označili kot večstrankarski sistem brez dominantne stranke. V takšnem sistemu po Blondelu dve ali tri večje stranke pridobivajo vsaka približno četrtno glasov, dve ali več majhnih strank pa ostale glasove (Blondel 1972, 103). V primeru Češke republike predstavljajo velike stranke ČSSD, ODS in tetrakoalicija, majhno stranko pa naj bi predstavljali komunisti.

Takšna napoved je vsekakor odvisna od več faktorjev. Sprememba volilnega sistema v večinski volilni sistem bi kratkoročno pomenila uveljavitev sistema dva in pol, dolgoročno pa bi verjetno peljala v dvostrankarski sistem (Sartori 1976, 125). Ohranitev sedanjega volilnega sistema pa obeta možnost nastopa novih oz. staro-novih političnih strank in ohranja možnost za njihov vstop v parlament (republikanci, upokojenci). Vprašljiva so tudi razmerja znotraj ODS, ki je po odcepitvi US postala stranka, ki poudarja osebnost oz. pomembnost predsednika⁵⁰ Václava Klause. Vstop US v vlado bi lahko sprožil odhod dela poslancev ODS in njihovo priključitev k US. Tudi programa obeh strank sta si tako podobna, da bi Klausov odhod s politične scene lahko pomenil vzpodbudo za združevanje strank oz. za prestop liberalnega dela ODS k Uniji svobode.

Tudi situacija na politični levici ni popolnoma predvidljiva. Socialdemokrati so sicer pridobili večino glasov levičarskih volivcev, vendar podobno kot v primeru ODS ni jasno, kakšna bodo razmerja v stranki po odhodu Zemana⁵¹. Proti Zemanu se je v ČSSD izoblikovala opozicijska skupina pod vodstvom podpredsednikov parlamenta Petre Buzkove in Stanislava Grossa, ki se ne strinjata z avtokratično pozicijo Zemana v stranki in z njegovo toleranco do bivših komunistov, ki predstavljajo velik del njegovih svetovalcev, sodelavcev ter tudi ministrov v njegovi

⁴⁹ Liberalno usmeritev opazimo tako pri ODS kot tudi pri strankah tetrakoalicije.

⁵⁰ Med novinarji je za Klause pogosto uporabljen izraz vodja, ki ga večinoma najdemo pri ekstremnih strankah.

⁵¹ Zeman je izstop iz politike napovedal že poleti 1998.

vladi. Usoda Komunistične stranke, ki počasi išče svojo pot med demokratične stranke, je odvisna predvsem od spremembe starostne sestave njenih članov in volivcev.

Razvidno je, da je prihodnost strankarskega sistema na Češkem odvisna od institucionalnih faktorjev, a tudi od ravnanja posameznih političnih akterjev. Pomanjkanje politične kulture čeških politikov se kaže v tem, da so osebna razmerja med politikami pomembnejša kot politični programi in njihova poslanska oz. vladna funkcija ter odgovornost volivcem. Čeprav so glavni trendi prihodnosti strankarskega sistema manj ali bolj predvidljivi, presenečenja vsekakor ni možno izključiti.

LITERATURA

- Blondel, Jean. 1972. *Comparing Political Systems*. New York, Washington: Praeger Publishers.
- Broklovš, Eva. 1992. *Československá demokracie: Politický systém 1918-1938*. Praga: Slon.
- Cabada, Ladislav. 1998. Die Tschechische Republik vor den Wahlen 1998. *IDM-Aktuell*, 1, 1-4.
- Cigánek, František. 1992. *Kronika demokratického parlamentarismu 1989-1992*. Praga: Cesty.
- Duverger, Maurice. 1980. *Janus: Dva lica zapada*. Zagreb: Globus.
- Kipke, Rüdiger in Vodička, Karel. 1993. *Abschied von der Tschechoslowakei*. Köln: Wissenschaft und Politik.
- Klimek, Antonín. 1996. *Boj o Hrad I*. Praga: Panevropa.
- Koudelka, Zdeněk. 1998. Opoziční smlouva-nový prvek politického systému. *Politologický časopis*, 4, 462-468.
- Kropivnik, Samo. 1997. Veliko podobnih strank? V: Brezovšek, M. (ur.), *Demokracija-vladanje in uprava v Sloveniji*, zbornik referatov. Slovensko politološko društvo, Portorož, 75-85.
- Lipták, Ľubomír. 1992. *Politické strany na Slovensku*. Bratislava: Archa.
- Lukšič, Igor. 1990. Opozicija: Njene funkcije in tipi. *Časopis za kritiko znanosti*, 132/133, 106-125.
- Potůček, Martin. 1997. Těžké znovuzrození: občanský sektor v České republice. *Politologická revue*, 2, 35-52.
- Rychlík, Jan. 1997. *Češi a Slováci ve 20. století*. Praga: Ústav T. G. Masaryka.
- Sartori, Giovanni. 1976. *Parties and Party Systems: A Framework for Analysis*. New York: Cambridge University Press.
- Ústava České republiky. 1997. Praga: Sagit.
- Vodička, Karel. 1996. *Politisches System Tschechiens: Vom kommunistischen Einparteiensystem zum demokratischen Verfassungsstaat*. Münster: IIT.

Izidi glavnih strank na parlamentarnih volitvah na Češkem (v %)

Stranka/leto volitev	1990	1992	1996	1998
OF	53	-	-	-
ODS/KDS	-	30	30	27
US	-	-	-	9
ODA	-	6	6	-
KDU-ČSL	12	6	8	9
ČSSD	3	7	26	30
KSČM (LB)	14	14	10	11
SPR-RSČ	-	6	8	3

Viri: Vodička 1996, Cabada 1998, Koudelka 1998.

VLOGA POLICY ANALITIKA IN ETIČNE DILEME

Pomen policy analize narašča iz dneva v dan. Razloge lahko med drugim poiščemo v vse bolj izrazitih težnjah po učinkovitem uresničevanju zahtevnih državnih projektov in vladnih politik ter delovanju v političnih sferah sploh. S tem narašča tudi vloga policy analitika. Policy analitik odločevalcem zagotavlja informacije, ki jih potrebujejo za sprejemanje odločitev oziroma reševanje problemov. Policy analitik pri tem uporablja ustrezne znanstveno raziskovalne postopke, strokovno znanje in svoje izkušnje. Dunn (1994) definira policy analizo kot aplikativno družboslovno disciplino, ki uporablja multiple metode raziskovanja in argumentiranja s ciljem, da zagotovi in transformira policy relevantne informacije, namenjene političnemu odločanju ter reševanju policy problemov.

Mogoče je pričakovati še večji razvoj policy delovanja tudi v smislu policy analitik, kot profesionalni poklic. K razvoju policy znanosti oziroma policy delovanju prispevajo tudi konkretne analize, oziroma raziskave v slovenskem prostoru s področja policy analize.

Namen prispevka je poudariti oziroma izpostaviti bistvene elemente, ki policy analitika ovirajo ali spodbujajo pri njegovem delu. Poudariti želimo ključne dejavnike, ki karakterizirajo policy analitika v vladni (državni) službi od ostalih znanstvenikov - raziskovalcev. Policy analitik ima v širšem družbenem kontekstu specifičen položaj. Upravni uslužbenci pripravljajo strokovne podlage za sprejemanje družbenih odločitev in se s tem neposredno vključujejo v družbena dogajanja. V to dogajanje vnašajo svoje znanje in subjektivne ocene. Zato se od njih upravičeno zahteva posebna odgovornost, prizadevnost, strokovnost ter kulturni in etični odnos do ljudi in družbenega okolja (Vlaj 1998).

Policy analitik ima večjo vlogo v fazi kreiranja policy rešitev oziroma alternativ. Samoinicativnost policy analitika (oziroma njegova iznajdljivost) lahko privede do rešitve, kjer so elementi etične analize "prikrito vključeni" v policy analizo. Policy analitik lahko svoje omejitve izkoristi na kreativen način. Rešitev, ki jo policy analitik oblikuje (priporočena alternativa), je pogojena z različnimi dejavniki, npr. različni politični interesi, osebna motiviranost policy analitika...

Policy analiza in policy analitik

Policy analizo razumemo kot znanstveno raziskovalni postopek pridobivanja spoznanj o političnem procesu in za politični proces. Cilj policy analize je izboljšati odločanje.

¹ Mag. Katarina Žagar, Državni zbor R Slovenije.

Temeljni cilji raziskovanja so:

1. deskriptivno razlagalni, ki v širšem smislu odgovarjajo znanstvenim ciljem raziskovanja;
2. preskriptivni, profesionalni, ki so usmerjeni na praktično uporabo pridobljenih spoznanj za reševanje družbenih problemov.

Vloga policy analitika se razlikuje glede na tipologizacijo policy analize:

1. študij policy vsebine - policy analitik skuša opisati in razložiti nastanek in razvoj določene politike;
2. študij policy procesa - policy analitik se osredotoči na stopnje, skozi katere gre primer in poizkuša oceniti vplive različnih dejavnikov na razvoj primera;
3. študij policy outputa - to so študije določanja politike (policy), ki je razumljena kot odvisna variabla;
4. študije vrednot - analiza vplivov, ki ga ima politika (policy) na prebivalstvo;
5. informacije za policy odločanje - zbirka podatkov odločevalcem pomaga pri odločanju;
6. zagovor politike (policy) - policy analitik zagovarja določeno opcijo ali idejo v policy procesu sam ali v sodelovanju z drugimi (skupine pritiska) (Ham, Hill 1984,8).

Glede na prikazano vlogo policy analitika in cilje policy analize je mogoče govoriti tudi o politični dejavnosti policy analitika.

Omejitve policy analitika pri oblikovanju javnih politik

Analitično delo policy analitika je odvisno od političnih interesov in strategije. Policy analize pogosto služijo za neposredno razumevanje problemov, informiranje o stanju stvari, kot konceptualni in teoretični okvir za razumevanje problemov in izbor odločitve kot dodatna argumentacija. Policy analitik mora zaznavati nositelje nasprotujočih si interesov dolgoročnega značaja, ki niso rešljivi koalicijsko oziroma kompromisno (Grdešič 1995).

Policy analitik nima nikakršnega jamstva, da bo njegov predlog odločitve dejansko sprejet in da bo sploh uvrščen na dnevni red. Nekateri teoretiki med naloge policy analitika uvrščajo tudi prepričevanje naročnika (politika, poslanca), da navedeno priporočilo sprejme.

Grdešič (1995) navaja, da se moč realizira skozi interakcije politik - znanstvenik. Govora je o novem tipu koalicije. Tipični problemi, ki izhajajo iz odnosa med politikom in znanostjo so naslednji:

- znanstvene trditve so pogosto pogojene z določenimi omejitvami politike, politiki želijo variable, ki jih je mogoče zamenjati z administrativnimi sredstvi, kar pa je v nasprotju s tistim, kar počno znanstveniki;
- politiki jemljejo znanstvene informacije le kot eno izmed možnosti interpretacije in izvora znanja za njihovo delovanje;
- sestava pričakovanih nagrad je različna; znanstvenik objavi delo, kar mu prinese ugled, prestiž, denar, politik pa si želi ponovne izvolitve.

Znanstvenik torej želi slediti svojemu osnovnemu delovanju t.j. znanstvenemu policy delovanju (profesiji), čeprav je pogosto zagovornik svoje ideje, ni nevtralen, medtem ko se politik podreja tudi načelom in programu svoje stranke. Politik se zaveda, da je ponujena alternativa zanj neobvezujoča.

Kljub dejstvu, da je policy analitik pri svojem delovanju omejen, ima določen vpliv na oblikovanje politik, ki je v določenih fazah izrazitejši. Moč policy analitika je večja v fazi iniciative. Policy analiza kot policy inovacija je aktivnost odkrivanja, promocija novih problemov (socialnih), njihovo definiranje, pobuda za argumentirane razprave, svojevrstno izobraževanje državljanov za oblikovanje dobrih ali slabih policy programov, odločitev. Sodelovanje v selekciji teh tem pomeni veliko odgovornost političnih akterjev in policy analitikov. Policy analitik si prizadeva oceniti možnosti delovanja inovacije na uspeh, postavljanje realnih ocen, na podlagi katerih se izogiba nepotrebnim težavam. Znotraj omejenosti in kritičnih točk je problem mogoče redefinirati, kar pomeni izhodišče za inovativno reševanje.

Vloga policy analitika je izrazitejša tudi v fazi specifikacije problema, pri iskanju možnih rešitev, vrednotenju in oblikovanju alternativ. Sodelovanje analitika pa je odvisno od osebne motivacije, razpoložljivih sredstev, ciljev, uporabljenih metod in nenazadnje od same definicije problema. Policy analitik doseže največji uspeh, če svoje omejitve izkoristi na kreativen način. Uspešen analitik mora biti prepričljiv, ne le racionalen in logičen. Posebna moč policy analitika se kaže v izmenjavi odnosov med močjo in znanjem. S tem se vedno znova potrjujejo osnovne karakteristike sodobnih politik: inovativnost, teoretičnost, pragmatičnost, tradicionalnost, multidisciplinarnost, metodološka kvalitativnost ter primarna utemeljenost v politični znanosti.

Etične dileme policy analitika

Morala in etika vsebujeta tiste vrednote, ki oblikujejo moralno itegriteto človeka in plemenitijo odnos človeka do človeka ter odnos ljudi do družbenega okolja. Te norme, ki zajemajo sklop pravil, navad in idealov, predstavljajo v praksi po pravilu večjo medsebojno skladnost kot pravno predpisane norme. Te vrednote morajo pri svojem delu upoštevati predvsem tisti, ki so kot edini pooblaščen, da uresničujejo ljudem predpisane pravice in interese. To so predvsem uslužbenci državnih oziroma upravnih organov in so pri svojem delu dolžni upoštevati načela javne etike in morale. Svoje delo morajo opravljati s posebnim občutkom za pomoč človeku ter družbi. Zavedati se morajo, da opravljajo javno funkcijo (Bostič 1994).

Od policy analitika se pričakuje, da se bo ukvarjal z etično analizo že zato, da zadosti pogoju oblikovanja optimalne in učinkovite policy odločitve oziroma javne politike. Ob tem lahko naleti na vrsto problemov. Dejstvo je, da policy analitik vedno dela za nekoga. Običajno so policy analitiki zaposleni v vladnem uradu, zakonodajnem organu ipd. S svojimi nadrejenimi (običajno so to politiki, naročniki) želijo ohraniti kar najboljše odnose, zato se etični analizi velikokrat tudi odrečejo (Douglas J. Amy 1988).

Glede na to, da etičnosti kot analizi temeljnih in moralnih vrednostnih problemov odločevalci niso vedno naklonjeni, bi lahko rekli, da je etična analiza neke vrste omejitev za policy analitika pri njegovem policy delovanju. Kljub temu med temeljne naloge policy analitika sodi tudi ta, da v kontekst policy analize vključuje elemente etične analize. Bistvo policy je namreč oblikovanje rešitev po strokovnih standardih in v interesu skupnosti. Reynolds (1975) pravi, da je od policy znanosti mogoče zahtevati, da zaključki policy temeljijo na dejstvih, kar pomeni, da mora biti policy znanstvenik usposobljen za zaznavanje empiričnih dejstev, ki bi utegnila zavreči njegove zaključke, in da morajo biti policy zaključki sprejemljivi za javnost.

Oglejmo si obnašanje policy analitika, izbor alternative in etične dileme, na hipotetičnem primeru - oblikovanje nove občine.

Predpostavljamo, da policy analitik v vladnem (državnem) uradu prejme nalogu, da prouči predlog za oblikovanje nove občine in izdela policy priporočilo. Kakšne bodo posledice pomanjkanja ali odsotnosti etične analize pri oblikovanju policy priporočila "za" ali "proti" ustanovitvi nove občine? Kaj pomeni policy priporočilo "za" ustanovitev nove občine, če bi rezultati analiz pokazali, da bodo posledice takšne nove občine usodne za tamkajšnje prebivalstvo? Povedano drugače: takšna nova občina bo prisiljena k priključitvi k drugi občini ali prejšnji, ker ne bo mogla funkcionirati, oziroma ne bo sposobna izpolnjevati ustavno in zakonsko opredeljenih nalog zaradi ekonomske ali druge šibkosti. Kolikšno breme pomeni ustanovitev nove občine za državni proračun? Kaj bi to pomenilo za uresničevanje nacionalnega programa o celostnem razvoju dežele? Kako slediti primarnemu načelu demokracije, po katerem imamo vsi možnost uresničevanja lokalne samouprave, o čemer govori tudi Evropska listina o lokalni samoupravi? Kako prizadetim prebivalcem argumentirati - razložiti, da je priporočena alternativa za njih optimalna rešitev, ko pa vedo, da je dolžnost države takšna teritorialno politična organiziranost, ki omogoča dosledno uresničevanje pravice (samostojnega) odločanja o javnih zadevah na lokalni ravni?

Policy analitik v prvi fazi prouči oziroma definira policy problem.

Policy problem

Teritorialno oblikovanje lokalnih skupnosti v Sloveniji je izrazito politične narave. Že na začetku reforme lokalne samouprave sta se oblikovali dve struji: t.i. struja desnih strank, ki vidi prednost v malih občinah in se zanje tudi zavzemajo, in t.i. struja levih strank, ki se zavzema za velike občine (Šmidovnik 1995, 219).

Krajevna skupnost (v nadaljevanju KS) Vrh se želi izločiti iz občine Breza in oblikovati novo samostojno občino z imenom Vrh in sedežem v naselju Vrh. Občina Breza je seznanjena s pobudo KS Vrh in njihovi izločitvi iz občine Breza nasprotuje.²

Problem je večplasten z ekonomsko, socialno in politično razsežnostjo.

² Primer je hipotetičen, (v praksi pa lahko realen) zato so za potrebe tega prispevka uporabljeni sinonimi za imena krajev.

Vrste analize in vrednotenje

Policy analitik opravi naslednje analize:

- a) analiza izpolnjevanja pogojev za ustanovitev nove občine po veljavni zakonodaji,
- b) analiza "stanja" krajevne skupnosti Vrh,
- c) prognoza razvojnih in gospodarskih potencialov morebitne novoustanovljene občine Vrh do leta 2004,
- č) analiza razvojnih možnosti občine Breza za obdobje do leta 2004 v primeru izločitve krajevne skupnosti Vrh iz občine Breza.

Evalvacija navedenih analiz policy analitika privede do naslednjih rezultatov:

a) Krajevna skupnost Vrh formalno izpolnjuje zakonsko določene pogoje za ustanovitev nove občine, razen pogoja števila prebivalcev. V predlogu - elaboratu za ustanovitev nove občine, se KS Vrh sklicuje na 13. a člen zakona o lokalni samoupravi (v nadaljevanju ZLS) po katerem je ustanovitev nove občine izjemoma dopustna iz geografskih, obmejnih, narodnostnih, zgodovinskih ali gospodarskih razlogov in ima lahko manj kot 5000 prebivalcev.³

b) Na omenjenem območju so prisotni tipični razvojni problemi perifernih depopulacijskih območij: redka poseljenost, negativni demografski trendi, šibki kadrovske potenciali, ekonomska šibkost, pomanjkanje delovnih mest, slaba infrastrukturna opremljenost.

c) Zaskrbljujoča je problematika prebivalstva. Število prebivalcev upada, dnevne migracije so velike, mlad izobražen kader zapušča kraj in išče zaposlitev v večjih centrih. Turizem nima tradicije, gospodarski in kmetijski potenciali so šibki. Pričakovanje, da bi ustanovitev nove občine zaustavilo ali vsaj omililo negativne trende ni realno.

č) Gospodarski potenciali občine Breza v primeru izločitve KS Vrh iz občine Breza ne bi bistveno oslabili, koncentracija prebivalstva je zadovoljiva. Osrednji problem predstavlja zakonsko določilo ZLS in ZPUODO,⁴ po katerem mora preostali del občine v primeru izločitve določenega območja izpolnjevati zakonsko določene pogoje. V primeru izločitve KS Vrh, preostali del občine Breza ne bi več zadostil pogoj zadostnega števila prebivalcev za samostojno občino. Glede na to, da so nekateri infrastrukturni (komunalni) objekti skupni, bi to pomenilo dodatne težave.

Kreiranje policy alternativ in njihovo vrednotenje

Policy analitik oblikuje in ovrednoti posamezne alternative:

1. Priporočilo "za" izločitve KS Vrh iz občine Breza in oblikovanje nove občine Vrh (predlog KS Vrh je utemeljen).

V tem primeru bi dosledno zadovoljili večjemu številu prebivalcev KS Vrh, ki si želijo svojo občino in delu odločevalcev, ki se zavzemajo za večje število manjših občin. Negativne posledice takšne izbire bi bile na primer: dodatna obremenitev državnega proračuna, gospodarska šibkost nove občine, nezadovoljstvo dela prebivalcev KS Vrh, ki so proti ustanovitvi nove samostojne občine.

³ Zakon o lokalni samoupravi (Ur. l. RS št. Ur. l. RS št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98)

⁴ Zakon o postopku za ustanovitev občin ter za določitev njihovih območij (Ur. l. RS št. 44/96)

2. Priporočilo "proti" izločitvi KS Vrh iz občine Breza in ustanovitvi nove občine Vrh (predlog KS Vrh ni utemeljen).

V prid tej odločitvi govorijo naslednja dejstva: neizpolnjevanje vseh normativnih pogojev za ustanovitev nove občine, relativna gospodarska in demografska šibkost območja, tuje izkušnje evropskih držav, v katerih se že odvijajo procesi združevanja malih občin.

Nezadovoljni pa bi bili odločevalci, ki so ustanovitvi nove občine naklonjeni (predvolilna obljuba) in prebivalci, ki želijo ustanovitev nove občine Vrh. Mogoče je pričakovati pritožbo na Ustavno sodišče Republike Slovenije, proteste, demonstracije in povečano "negativno" medijsko pozornost.

3. Priporočilo za izločitev KS Vrh iz občine Breza in priključitev KS Vrh k sosednji občini Lipa (alternativni predlog policy analitika).

Občina Lipa se z navedenim predlogom strinja. Anketno poizvedovanje pa kaže, da se več kot polovica vprašanih prebivalcev krajevne skupnosti Vrh s to rešitvijo ne strinja.

4. Priporočilo za spremembo imena občine iz sedanje občine Breza v novo občino z imenom Breza-Vrh in sedežem v naselju Breza (alternativni predlog policy analitika).

Policy analitik z delom na terenu (anketno poizvedovanje) ugotovi, da pri KS Vrh ni zaslediti večjih odporov, večji del prebivalcev se s to rešitvijo strinja v primeru, da ne bi uspeli s predlogom za ustanovitev samostojne občine. Občina Breza temu predlogu ne nasprotuje. Mogoče je pričakovati odpor manjšega dela prebivalcev t.i. iniciativnega odbora za ustanovitev samostojne občine Vrh in ponovno vlogo za ustanovitev samostojne občine Vrh.

Na podlagi ovrednotenja pozitivnih in negativnih argumentov, posamezne alternative policy analitik izbere optimalno alternativo. Za katero možnost se bo policy analitik odločil in zakaj?

Priporočena alternativa, izbor rešitve

Policy analitik se je odločil za četrto možnost, t.j. spremembo imena občine iz sedanje občine Breza v novo občino z imenom Breza-Vrh in sedežem v naselju Breza. Rezultati kompleksne obravnave primera kažejo, da je za KS Vrh v dani situaciji takšna izbira najbolj optimalna. Analizo vplivov, ki jih ima določena politika na prebivalce, je mogoče zaznati skozi vrste analize (metode), ki so pripeljale do takšne rešitve, ki prebivalcem KS Vrh še najmanj škoduje, hkrati pa delno zadosti njihovi zahtevi po spremembi - ustanovitvi nove občine. Čeprav je sprememba le formalna, v bistvu gre za potrditev obstoječega stanja, lahko takšna sprememba prebivalcem, ki si močno želijo svojo občino, pomeni veliko. Opazen je tudi poizkus zadovoljitve različnih političnih izhodišč pri ustanavljanju novih občin. Pričakovati je mogoče celo naklonjenost dela odločevalcev, ki so sicer zagovorniki manjših občin. Obstaja pa realna možnost, da bi v primeru upoštevanja navedene priporočene alternative prišlo do ponovne pobude KS Vrh za ustanovitev samostojne nove občine, kar pomeni, da je lahko navedena rešitev le začasnega značaja.